

Mottagare

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.sem.naturmiljoenheten@regeringskansliet.seagnetha.alariksson@regeringskansliet.se**Datum**

2021-04-29

Diarienummer

RS210203

Remissvar Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen (SOU 2020:73), dnr. M2020/01926

Region Halland har givits möjligheten att ge svar på SOU 2020:73 ”Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen”. Region Halland vill därför avge följande svar.

Halland kan, kanske lite överraskande, beskrivas som ett skogslän. Skogen och vidareförädling av skogsråvara är en stor näringsgren sysselsättningsmässigt och står dessutom för stora exportvärden från länet. Som regionalt utvecklingsansvarig lägger Region Halland stor vikt vid att utveckla länets skogsnäring och stötta de 10.000 skogsägare som finns i länet att vårda och utveckla sitt skogsägande.

Den halländska skogen ser något annorlunda ut i jämförelse med resten av Sverige. Detta i den bemärkelse att stora delar av skogsmarkerna har varit utsatt för mänskligt påverkan under långa tider och att en aktiv beskogning av landskapet har bedrivits de senaste 150 åren. Större delen av länet ligger dessutom i den nemoral zonen vilket gör att det finns områden som är mycket viktiga för en bevarad biologisk mångfald samtidigt som ett aktivt skogsbruk kan bedrivas. Som en av landets tillväxtregioner finns också ett stort behov av att bruka och vårda skogen ur ett mångbruksperspektiv eftersom skogen är en viktig resurs i en attraktiv livsmiljö. Med goda skogliga tillväxtperspektiv har den halländska skogen stora förutsättningar att vara en aktiv del i den pågående klimatomställningen. Detta gör att den halländska skogen och utvecklingen i den måste betraktas ur alla tre hållbarhetsperspektiven.

Koppling till nationell och regionala skogsstrategier

Hallands län har sedan 2020 ett regionalt skogsprogram som syftar till att omsätta den nationella strategin till ett lokalt och regionalt arbete inom det skogliga området. Arbetet med den regionala strategin har bedrivits i dialogform och en stor samsyn har kunnat uppnås mellan de deltagande intressenterna om hur den halländska skogen ska fortsätta att vara viktig ur alla de tre hållbarhetsperspektiven.

Hallands regionala skogsprogram arbetar inom fyra olika områden. 1. Hållbart skogsbruk, 2. Skogen som råvara, 3 mångbruk av skog 4. Kunskap och kompetens. Uppfattningen är att det regionala skogsprogrammet både vad gäller arbetssätt och inriktning mycket väl

Adress: Region Halland, Box 517, 301 80 Halmstad**Besöksadress:** Södra vägen 9**Telefon:** 035-14 48 00 Fax: 035-13 54 44**E-post:** regionen@regionhalland.se**Webb:** regionhalland.se**Org. Nr:** 232100-0015

kommer att fungera som en bas för ett långsiktigt och hållbart användande av den halländska skogen.

Kommentarer utifrån utredningens förslag

1. Formellt skydd av skog bör i huvudsak ske frivilligt.

Region Halland instämmer i detta synsätt och delar utredningens uppfattning att metoden om ”frivilligt formellt skydd” är rätt väg att gå och kan vara en framgångsrik väg för framtiden. En nationell strategi för formellt skydd av skog utarbetas och ange vilka kriterier som ska uppfyllas för ett områdesskydd. Skogsstyrelsen och skogens intressenter ska sedan komma fram till länsvisa strategier för hur ett frivilligt formellt skydd ska kunna genomföras. Endast för sådan skog som regeringen pekat ut som av särskilt angeläget allmänt intresse, i ett nationellt handlingsprogram för biologisk mångfald i skogen, bör myndigheterna ha möjlighet att använda tvång i skyddet.

Region Halland anser att denna utgångspunkt är bra eftersom det ger möjligheter för det enskilda skogsbruket att kunna samverka med myndigheter om skyddsformen om den frivilliga avsättningen och ersättningsformerna. Regionens utgångspunkt för detta ställningstagande är att stora delar av det halländska skogsbruket bedrivs småskaligt av privata skogsägare.

2. Skogsstyrelsen bör upphöra med nyckelbiotopsinventering

Utredningen konstaterar att nuvarande nyckelbiotopsinventering saknar stöd i nuvarande rättsordning. Den föreslagna naturmiljöbeskrivningen kan däremot bli ett bra stöd för det privata skogsägandet i vården av skogen.

3. Ersättning bör utgå för all fjällskog med höga naturvärden

Utredningen har också tittat på hur de fjällnära skogarna ska skyddas. Frivilligheten som där föreslås är bra men om förslaget skulle genomföras handlar det om stora resurser som måste tas för att finansiera statens köp av skog. Region Hallands oro är att ett så pass stort statligt åtagande kan få konsekvenser för övriga delar av Sverige vad det gäller resurser i arbetet med skydd av värdefull natur och inte minst behovet av en kontinuerlig skötsel av inte minst de södra Sverige belägna områdena med höga naturvärden och som har ett behov av kontinuerlig skötsel för att fortsätta att kunna vara viktiga för den biologiska mångfalden.

4. Ersättning för skydd av skog bör vara skattefri

Region Halland delar utredningens förslag eftersom det med stor sannolikhet gynnar det privata skogsägandet.

5. *Mål för ökad hållbar tillväxt och en bioekonomisk strategi för skogen*

Region Halland anser att ett målvärde kan vara ett bra incitament för arbetet med att utveckla den svenska skogen. Detta bör utformas likt de mål som finns inom livsmedelsområdet. I målarbetet måste också hänsyn tas till de speciella sydsvenska förhållandena och hänsyn tas till regional attraktivitet, mångbruk av skogsmark, innovationsutveckling och förädling av produkter från skogen.

6. *Utse en oberoende nationell samordnare för skogsprogrammet*

Skogsprogrammet kommer därmed att fungera som en egen myndighet med breddat uppdrag att ta fram förslag genom dialogprocesser med skogens alla intressenter.

Det nationella skogsprogrammet och de regionala skogsprogrammen har varit bra utgångspunkter i ett arbete med den svenska skogspolitiken. Under förutsättning att programmen medverkar till dialog även om en samsyn kanske inte fullt ut kan nås så blir de viktiga instrument att arbeta med ett utvecklad vård av den svenska skogen.

Region Halland bejaktar att en oberoende nationell samordnare utses eftersom det skulle kunna innebära färre konfliktytor och ge möjligheter till fördjupade dialoger. För att lyckas med genomförandet av det nationella skogsprogrammet är det viktigt att resurser inom den nya myndighetens ram avsätts för ett fortsatt arbete med regionala skogsprogrammen.

7. *Fokus på att genomföra tillväxtbärande åtgärder i skogen, att bekämpa skogsskador och få till stånd naturvårdande skötsel*

Förslaget innebär bland annat en ny klövviltsförvaltning, ett nationellt skogsskadecentrum och ett vetenskapligt råd för biologisk mångfald tillskapas.

De accelererande skogsskadorna är ett reellt hot mot det sydsvenska skogsbruket och det behövs en långsiktighet i det arbetet för att åstadkomma en hållbar viltförvaltning och bekämpning av skogsskador. Region Halland vill därför starkt trycka på att en ny klövviltsförvaltning kan realiseras och att arbetet med skogsskador prioriteras. Region Halland anser att förslaget om ett nationellt skogsskadecentrum är bra men eftersom förutsättningarna i Sydsverige är annorlunda, inte minst i den nemoral zonen, bör det övervägas om det inte bör inrättas ett kompletterande skogsskadecentrum för Södra Sverige.

8. *Regelöversyn och regelförenklningar för skogsbruket*

Ett ständigt pågående statligt arbete med att se över regler och skapa förenklade regler är bra. Ett av förslagen är att skog på tidigare åkermark ska undantas från flera regler. Denna fråga är dock ur ett sydvästsvenskt perspektiv inte helt okomplicerad.

Region Halland anser att denna fråga måste behandlas djupare och detta beror på länets speciella förutsättningar. Nästan 2/3 av dagens halländska skog är planterad på rudimentära marker med start för cirka 150 år sedan. Den stora beskogningen av Halland skedde under den första hälften av 1900-talet. Det gör att stora delar av dagens halländska skog är anlagd

på tidigare ljunghedar med en extensiv betesdrift men samtidigt täcks inte länets skog in i kriteriet att vara planterad på åkermark. Detta synsätt förringar dock inte på något sätt att det finns marker som behöver förstärkt skydd och varsam skötsel inom de tidigare hedmarksområdena. Hallands län kan också sägas ha ett speciellt ansvar att skydda de återstående ljunghedsområdena eftersom hela 60% av landets bevarade ljunghedsareal finns inom länet.

9. Ta till vara möjligheten till naturturism i skyddad natur

Utredningen föreslår att regeringen ska ge Naturvårdsverket i uppdrag att i samråd med andra myndigheter och organisationer analysera hinder och möjligheter för naturturism och aktivt friluftsliv i skyddad natur och genomföra åtgärder för att främja dessa intressen inklusive en översyn av vägledning för utformning av föreskrifter. Detta öppnar möjligheter för utveckling av ökat friluftsliv och mångbruk..

Region Hallands utgångspunkt är att det också bör tas hänsyn till om hur staten och andra organisationer som tex. regioner och kommuner men även privata intressen kan samverka om hur naturturism kan utvecklas i både skyddade områden så väl som i omgivande värdestrakter. Ett organisationsöverskridande skulle med stor sannolikhet innebära färre hinder och problem för de skyddade områdena

- 1. Skogsstyrelsen ska få i uppdrag att genomföra en omfattande rådgivningskampanj för ökad tillväxt samt för naturvårdande skötsel samt ta fram förslag för att stimulera naturvårdande skötsel och restaurering i frivilligt avsatta områden*

I samband med arbetet med det regionala skogsprogrammet har det tydligt framkommit att kunskapen generellt är låg när det gäller den svenska skogen. Ett led i att öka kunskapen är att även skogsägare och skogsbrukaren får en ökad kunskap. Som utredningen också kommer fram till är detta uppdrag omfattande. Region Halland anser att det är bra att Skogsstyrelsen pekas ut som huvudansvarig för denna rådgivning men samtidigt påpeka att för att kampanjen ska lyckas krävs det förenande krafter och samverkan med andra organisationer för att uppnå så stor bredd på informationen som möjligt. En utgångspunkt bör vara de regionala skogsprogrammets arbete och samverkansformer.

10. Inrättande av ett vetenskapligt råd för biologisk mångfald

Det vetenskapliga rådet skulle stödja bedömning av status för biologisk mångfald, prioritering av naturtyper, bedöma kostnadseffektivitet i bevarande av biologisk mångfald. Genomföra bristanalyser och analysera naturvärden på impediment.

Region Halland anser att detta är ett bra förslag.

- 11. Ett tydligt politiskt ställningstagande om vad Sverige behöver göra för att uppnå sina internationella åtaganden om biologisk mångfald i skogen*

Region Halland delar uppfattningen om att politiken behöver fastslå hur principerna för de internationella åtaganden kan uppnås. Det finns idag dock ett fokus på att staten är bäst

lämpad att bevara den biologiska mångfalden. Detta stämmer inte. Region Hallands uppfattning är att det finns ett stort intresse hos, inte minst små, skogsbrukare att ha en levande och varierad skog med stor biologisk mångfald eftersom det skapar bäst förutsättningar för skogsbruket ekonomiskt, ekologiskt och socialt. Detta gör att de frivilliga avsättningarna också har stor betydelse för hur de internationella åtagandena kan uppnås.

Region Halland vill i sammanhanget påtala behovet av en hållbar långsiktig finansiering för skötsel av befintliga skyddade områden.

12. Ett nationellt handlingsprogram för biologisk mångfald i skogen

Region Halland delar uppfattningen om att ett samordnat nationellt handlingsprogram skulle kunna bli en bra utgångspunkt för de statliga myndigheternas arbete när det gäller samverkan med det privata skogsägandet men också hur en bra samsyn kan uppnås.

Sydsveriges och inte minst den nemoral zonen speciella förutsättningar behöver beaktas i detta handlingsprogram..

Regionstyrelsen

Helen Andersson
Ordförande i Regionstyrelsens tillväxtutskott

Jörgen Preuss
Regiondirektör